Bat?l ?nan??lar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bat?l ?nan??lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17327

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bat?l ?nan??lar Ölçe?i, bireylerin bat?l inan??lara yönelik e?ilimlerini ve bu inan??lar?n günlük ya?amdaki etkilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, 2014 y?l?nda Ak?n, Ak?n, Kaya ve ?lbay taraf?ndan yap?lan bir geli?tirme çal??mas? sonucunda olu?turulmu? olup, psikolojik alanda bat?l dü?ünce sistemlerinin yo?unlu?unu tespit etmeyi amaçlamaktad?r.

Bu ölçek, geli?tirme a?amas?nda geçerlik ve güvenirlik analizlerine tabi tutulmu?tur ve yap?sal olarak tek boyutlu oldu?u belirlenmi?tir. Ölçek, özellikle e?itim ve sosyal psikoloji alanlar?nda, rasyonel olmayan inançlar?n bireylerin karar verme süreçleri üzerindeki etkilerini incelemek için kullan??l? bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bat?l ?nan??lar, Süperstisyon, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Tek Boyutlu Yap?, Bat?l ?nanç, Psikometri.

Yazarlar

Ak?n, A., Ak?n, Ü., Kaya, Ç., ?lbay, A.B.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin bat?l inanç düzeylerini bilimsel, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bat?l inançlar, genellikle rasyonel olmayan, nedensellik ili?kisi bulunmayan olaylara atfedilen anlamlar olarak tan?mlan?r ve bireylerin kayg? veya kontrol eksikli?i hissiyle ba?a ç?kma yöntemleri olarak ortaya ç?kabilir.

Bu ölçek, bireylerin bu tür inançlara ne ölçüde sahip oldu?unu kantitatif olarak belirlemeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, bat?l inançlar?n psikoloji, e?itim ve etik gibi alanlardaki etkilerinin incelenmesine yönelik deneysel çal??malara uygun bir araç sa?lamay? hedeflemi?tir. Çal??ma, 2014 y?l?nda Ankara'da düzenlenen 2. Uluslararas? Etik E?itimi Konferans?'nda sunulmu?tur.

Yap?

Ölçek, psikolojik bilimlerde **Bat?l ?nan??lar** (Superstitious Beliefs) olarak adland?r?lan yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bireylerin olaylar aras?nda gerçekte var olmayan nedensel ba?lant?lar kurma e?ilimlerini ve ?ans, kader veya sihir gibi rasyonel olmayan faktörlere verdikleri önemi kapsar. Bat?l inançlar, bili?sel hatalar ve duygusal ihtiyaçlar sonucu ortaya ç?kabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in tek boyutlu yap?s?, bat?l inan??lar?n farkl? yönlerinin (örne?in, ki?isel ritüeller veya kültürel tabu inançlar?) tek bir genel e?ilim alt?nda topland???n? ve bu genel bat?l inanç seviyesinin ölçüldü?ünü göstermektedir. Bu boyut, bireyin günlük ya?amdaki karar alma süreçlerini ve davran??lar?n? etkileyen mant?ksal olmayan inançlar?n yo?unlu?unu temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme süreci, ad?ndan da anla??laca?? üzere (Development and validation Superstitious Beliefs Scale), geçerlik analizlerini içermektedir. Ancak sunulan kaynak özetinde geçerlik türlerine (örne?in, kapsam geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik, yap? geçerli?i) dair detayl? istatistiksel veriler (faktör yükleri, korelasyon katsay?lar?) aç?kça belirtilmemi?tir.

Yap? geçerli?i genellikle en önemli geçerlik kan?t?d?r ve bu ölçek için tek boyutlu yap?n?n Faktör Analizi ile desteklenmi? olmas?, yap? geçerli?ine dair önemli bir bulgudur. Ölçe?in maddelerinin, teorik olarak tan?mlanan bat?l inan??lar yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?i bu analizlerle ortaya konmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçek sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? ko?ullarda ne kadar tutarl? oldu?unu göstermelidir. Sunulan kaynak materyalde güvenirlik katsay?lar?na (örne?in, Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?) dair spesifik bir say?sal de?er yer almamaktad?r. Geli?tirme çal??malar?nda bu tür verilerin genellikle raporlanmas? beklenir.

Geli?tiriciler, ölçe?in iç tutarl?l???n? sa?lamak amac?yla güvenirlik analizlerini kullanm??lard?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini kan?tlar.

Faktör Analizi

Bat?l ?nan??lar Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü test etmek ve kuramsal beklentilere uygunlu?unu belirlemek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in beklenen ?ekilde **tek boyutlu** bir yap? sergiledi?ini göstermi?tir.

Bu tek faktörlü yap?, ölçe?in uygulamas?ndan elde edilen puanlar?n yorumlanmas?n? kolayla?t?rmaktad?r; zira tek bir toplam puan, bireyin genel bat?l inan?? e?ilimi düzeyini temsil etmektedir. Tek boyutlu yap?n?n do?rulanmas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ine önemli bir kan?t sa?lamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Yeni Geli?tirilmi? Ölçek)

Format: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak, psikolojik tutum ve inanç ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan 5'li veya 7'li Likert Tipi derecelendirmenin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kin Popülasyonu

Age Group: Yeti?kinler (Genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin örneklemi üzerinde uygulanm??t?r.)

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki bireylerin bat?l inan?? düzeylerini ölçmek üzere kalibre edilmi?tir. Detayl? örneklem bilgisi için orijinal konferans bildirisine ba?vurulmal?d?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Bat?l ?nanç, **Psikometrik** Test, Ölçek Geli?tirme, Tek Faktörlü Yap?, Superstition.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sorumlu yazar veya di?er yazarlara ait ORCID bilgisi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Ahmet Ak?n (Sorumlu Yazar): ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Correspondence Address: Ahmet Ak?n (Sorumlu Yazar), Medeniyet Üniversitesi (Kurum bilgisi makaleden ç?kar?lmal?d?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geli?tirme ve sunum y?l? **2014**'tür. Ölçek, akademik bir konferansta (2nd International Conference on Ethics Education) bildiri olarak sunulmu?tur. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Ahmet Ak?n) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ticari kullan?m için izin veya ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Kullan?m öncesinde yazar ile yaz?l? izin al?nmas? önemlidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ak?n, A., Ak?n, Ü., Kaya, Ç., & ?lbay, A.B. (2014). Development and validation Superstitious Beliefs Scale, 2nd International Conference on Ethics Education, 22-24 May?s, 2014, Ankara.

Ara?t?rma özeti ve tam metin bilgisine ResearchGate üzerinden ula??labilir: https://www.researchgate.net/publication/262939732_Development_and_validation_Superstitious_Beliefs_Scale-Batil_Inanc_Olcegi

Konferans Kitapç???na buradan ula??labilir: ethicsassociation.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: batil-inanislar-olcegi-toad.pdf

Bat?l ?nan??lar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere eri?im ve tam ölçek format?n? ö?renmek için sorumlu yazar (Ahmet Ak?n) ile ileti?ime geçilmesi veya yay?nlanan tam metnin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM